

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027

4603/02.02.00/2023

Kaupunginhallitus 16.10.2023 § 243

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kouvolan taloudellinen tilanne

Kouvolan kaupungin strategisena linjauksena on kaupungin hallittu, vakaa talous. Kouvolan taloustilanne on erittäin tiukka. Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Kouvolan kaupungilla on taseessa kertynyttä alijäämää noin 0,5 milj. euroa. Tilinpäätösarvio vuodelle 2023 on 12,0 milj. euroa ylijäämäinen. Nyt laaditun talousarvioesityksen mukainen vuoden 2024 alijäämä on 12,0 milj. euroa. Suunnitelmakaudella talous tulee tasapainottumaan ja kääntymään positiiviseksi tehtyjen toimenpiteiden mukaisesti. Talouden tasapainottaminen vaatii sopeuttamistoimia niin kaupungin palveluiden, henkilöstön kuin omistustenkin osalta. Kouvolan kaupunki tehnyt pitkäjänteisesti sopeuttamistyötä jo vuosien ajan. Vuoden 2024 talousarviota varten kaupunki aloitti sopeuttamistoimenpiteiden suunnittelun jo vuoden 2022 syksyllä. Talouden sopeuttaminen ja kehittämisen ohjausryhmä aloitti työskentelyn alkuvuodesta 2023 ja ryhmässä linjatut

sopeuttamistoimenpiteet sisältyvät talousarvioesitykseen. Sopeuttamistarve on kasvanut vuoden 2023 aikana, kun sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuuslaskelmat ovat päivittyneet. Kouvolan, kuten koko Kymenlaakson valtionosuudet tulevat laskemaan vuodesta 2023 merkittävästi. Kouvolan valtionosuudet laskevat 129 prosenttia ja Kymenlaakson 91 prosenttia.

Talousarvioesitys sisältää merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä. Toimenpiteet ovat vuoden 2024 tasossa 15,1 milj. euroa ja vuoden 2027 tasossa 22,9 milj. euroa. Tämä sisältää toimialojen 2 milj. euron lisäsäästöt. 2 milj. euron lisäsäästön merkitys suhteutettuna veroprosenttiyksikön tuottoon on 0,1 prosenttiyksikköä. Talousarvioesityksen sisältämä Veronkorotus 8,61 prosentista 8,9 prosenttiin on vain osa sopeuttamistoimenpiteitä ja ensisijaisesti säästöt saavutetaan avustuksista, palveluverkoista, palvelujen laadusta, henkilöstöstä sekä maksujen ja taksojen sekä tuottojen korotuksista.

Palvelutuotannon kustannukset

Kouvolan palvelutuotanto verrattuna muihin kaupunkeihin on monilta osin kustannustehokasta. Kouvolan nettokäyttökustannuksia muihin kuntiin verrattuna kasvattaa korkeat sote-kustannukset. Kun sote-kustannukset poistetaan nettokäyttökustannuksista, on Kouvolan luvut asukasta kohden lähes samansuuruiset kuin Kymenlaaksossa ja vastaavan kokoisissa kaupungeissa, mutta alle maan keskiarvon. Keskiarvoja korkeammat kustannukset ovat mm. liikunnassa, kirjastossa ja liikenneväylissä. Sen sijaan keskimääräistä edullisemmin Kouvolassa tuotetaan mm. yleishallinto ja kulttuuri. Esimerkkinä tästä on Kouvolan kaupungin avustaa teatteria pienemmällä summalla kuin vertailukaupungit. Palvelutuotannon kustannuksia tulee edelleen tarkastella ja tavoitella kustannustehokkuuden lisäämistä.

Investoinnit ja palveluverkon kehittäminen

Investointien osalta toteutetaan lähtökohtaisesti vain sellaisia kohteita mistä saavutetaan käyttötaloussäästöjä. Talousarvioesityksen sisältämistä rakennusinvestoinneista ainoastaan teatterin laajennuksen ja peruskorjauksen osalta tämä ei täyty. Kokonaisuudessaan investointeja tarkastellaan 10 vuoden suunnitelmassa, jota päivitetään jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Kouvolassa on tehty uimahalliselvitys ja laaja liikuntapaikkaverkkoselvitys vuonna 2019. Liikuntapaikkaverkosta on toteutettu selvityksen mukaisesti viime vuosien ajan, ja se on ohjannut tulevaa liikuntaympäristön suunnittelua, rakentamista, ylläpitoa ja kehittämistä. Selvityksissä haettiin sekä nopeasti saatavia että pitkän aikavälin säästöjä, mutta niissä tarkasteltiin liikuntainfraa myös kehittämisen ja kuntalaisen näkökulmasta. Tavoitteena on mahdollisimman laadukas ja kustannustehokas liikuntapaikkojen

palveluverkko kaupungin kokoon, vähenevään asukasmäärään ja resursseihin nähden.

Valtuusto päätti keväällä 2022 päätettiin rakentaa uuden uimahallin Urheilupuistoon. Investoinnin tavoitteena on kehittää uimahalliverkostoa niin, että uuden uimahallin valmistuttua uimahallipalvelut keskitettäisiin vuodesta 2027 alkaen Urheilupuistoon rakentuvaan uuteen uimahalliin. Yhden uimahallin malli tuo käyttömenosäästöjä noin 1,4 milj. euroa vuodessa. Uusi uimahalli tulee palvelemaan laajasti kuntalaisia ja käyttäjiä monipuolisilla ja nykyaikaisilla tiloilla sekä palveluilla. Tämä näkyy myös hallin koossa: Urheilupuistoon avautuvan uuden uimahallin allaspinta-ala on noin 1500 allas-m², kun nykyisten uimahallien Urheilupuiston, Kuusankosken, Valkealan ja Inkeröisten hallien yhteenlaskettu allaspinta-ala on tällä hetkellä noin 1400 allas-m². Uuteen esteettömään uimahalliin tulevia palveluja on kartoitettu laajasti asiakaskyselyillä ja eri käyttäjäryhmien osallistamisella.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen

Valtiovarainministeriön on käynnistänyt kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisen syksyllä 2023. Uudistuksen kohteena on kuntien peruspalvelujen valtionosuudet. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti, eikä jaettavissa oleva summa kasva. Uudistuksen on määrä tulla voimaan vuonna 2026. Valtionosuudet on arvioitu talousarvioon valtiovarainministeriön 10.10.2023 julkaiseman laskelman mukaisesti, suunnitelmavuodet perustuvat arvioihin. TE-uudistuksen valtionosuudet sekä kustannukset on arvioitu hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti kustannusneutraalisti.

Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa oli elokuun 2023 lopussa henkilöstöä yhteensä 2817, joista vakinaisia oli 2204, määräaikaista 461 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 152. Henkilöstö on vähentynyt edellisvuodesta 183:lla. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti vuodenvaihteessa liikkeenluovutuksella toteutetut henkilöstösiirrot. Hyvinvointialueiden varsinaisen toiminnan käynnistymisen vaikutukset henkilöstöön ovat olleet enää vähäiset. Hyvinvointialueen palvelukseen siirtyi vuodenvaihteessa yhteensä 67 henkilöä. Kaupungin henkilöstöstä on noin 62 prosenttia opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstöä. Kouvolan kaupunki tuottaa edelleen palveluja pääasiassa omana toimintanaan.

Kouvolan kaupungilla on noudatettu erittäin tiukkaa henkilöstösuunnittelua vuodesta 2019 lähtien, jolloin sote-palvelut hallintoineen siirtyivät kuntayhtymälle. Vakinaisen henkilöstö on vähentynyt vuodesta 2019 alkaen (pl. liikkeenluovutukset) yhteensä 199:llä. Samaa linjaa noudatetaan tulevina vuosinakin ja kaupungin henkilöstömäärä jatkaa vähenemistään. Eläkepoistumasta ja muusta lähtövaihtuvuudesta on hyödynnetty vuodesta 2019 alkaen keskimäärin 21 prosenttia. Konsernipalvelujen osalta on hyödynnetty 33 prosenttia,

sivistyksen osalta 11 prosenttia sekä tekniikka ja ympäristö -toimialan osalta 37 prosenttia. Henkilöstötarvetta tarkastellaan jatkuvasti suhteessa muuttuviin palveluverkkoihin ja palvelujen tuottamistapoihin sekä toimintojen kehittämiseen ja digitalisaation edistämiseen. Henkilöstön siirtyminen eläkkeelle jatkuu lähivuosina runsaana, joten samanaikaisesti on tehtävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan osaavan työvoiman saaminen kaupungin palveluihin. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn tukeminen ovat myös keskeinen osa hyvää talouden hoitoa. Vuonna 2024 panostetaan merkittävästi työkykyjohtamisen kehittämiseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet ne kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena lukuun ottamatta liikunta- ja kulttuurilautakuntaa. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus on kehyksen mukainen ja talous tasapainottuu taloussuunnittelukaudella. Kehyksen hyväksymisen ja lautakuntien käsittelyn jälkeen talousarvioon on tehty keskitetysti tarkistuksia mm. henkilösivukulujen, poistojen, verotulojen, valtionosuuksien sekä rahoitustuottojen ja -kulujen osalta.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	51,5	44,4	42,6	42,6	42,5	42,9
Valmistus omaan käyttöön	1,5	1,6	1,9	1,9	1,9	1,9
Toimintamenot	-617,1	-238,0	-232,2	-244,4	-244,1	-244,0
Toimintakate	-564,1	-192,0	-187,7	-199,9	-199,6	-199,3
Verotulot	381,0	211,5	201,8	209,5	214,9	219,4
Valtionosuudet	179,2	16,6	-4,1	10,2	12,3	14,6
Rahoitustulot ja -menot	9,1	3,8	6,3	7,2	6,7	5,7
Vuosikate	5,1	39,9	16,3	27,0	34,3	40,4
Poistot ja arvonalentumiset	-25,2	-28,0	-27,6	-27,9	-28,4	-30,3
Satunnaiset erät	0,0					
Tilikauden tulos	-20,1	11,9	-11,3	-0,9	5,9	10,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	-20,0	12,0	-11,2	-0,8	6,0	10,2
Kertynyt yli-/alijäämä	-0,5	11,5	0,3	-0,5	5,5	15,7
Kunnallisveroprosentti	21,25	8,61	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakatteen muutos %	3,3	-66,0	-2,3	6,5	-0,1	-0,2
Vuosikate, % poistoista	20,3	142,4	59,2	96,8	120,8	133,5
Vuosikate, euroa/asukas	64,3	508	210	350	449	535
Asukasmäärä vuoden lopussa	79 434	78 462	77 916	77 145	76 391	75 659

Investoinnit ja rahoitus

Investointimenot talousarviovuodelle 2024 ovat yhteensä 35,6 milj. euroa. Investointitulot muodostuvat investointien luovutustuloista, joita kertyy 0,6 milj. euroa. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 35,0 milj. euroa vuodelle 2023, josta kärkihankkeiden osuus on 4,1 milj. euroa.

Vuonna 2024 lainakannan arvioidaan kasvavan 28,4 milj. euroa vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen nähden ja olevan 4 414 euroa asukasta kohden. Lainakanta ei ole juurikaan kasvanut vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma sekä esittelymateriaali ovat **liitteinä**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Katja Ahola, kehittämisspäällikkö Karoliina Kanerva sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää palauttaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman uudelleenvalmisteluun.

Asian käsittely:

Asiaa käsiteltiin kokouksessa 16.10.2023 ja sen käsittelyä jatkettiin jatkokokouksessa 17.10.2023.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti palauttaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman uudelleenvalmisteluun.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Tekninen johtaja Hannu Tylli, sivistysjohtaja Veikko Niemi, kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, toimitilajohtaja Katja Ahola ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 10.24 ja jatkoi käsittelyä klo 11.45.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 13.28 ja jatkoi käsittelyä klo 14.15.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 15.28 ja jatkoi asian käsittelyä jatkokokouksessa 17.10.2023 klo 9.00.

Kehittämisspäällikkö Karoliina Kanerva, KSS Energia Oy:n toimitusjohtaja Marko Riipinen, Kouvola Innovation Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Niemi, Kouvolan Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Jari Niemi, Kouvolan Ammattiopisto Oy:n toimitusjohtaja Petri Tani ja

talouspäällikkö Saira Puhjo, Kouvolan Teatteri Oy:n toimitusjohtaja Tiina Luhtaniemi ja hallintojohtaja Mervi Ihalainen, Kouvolan Vesi Oy:n toimitusjohtaja Ari Mikkilä, Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n toimitusjohtaja Mika Lyytikäinen ja Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n toimitusjohtaja Kari Tähti olivat läsnä jatkokokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen jäsen Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen jäsen Manu Huuhilo poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus piti kokousta uon jatkokokouksen aikana klo 11.17 - 12.30 ja klo 14.00 - 14.15.

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 271

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Edellisen käsittelyn jälkeen talousarvioesitykseen on tehty tarkennuksia sekä muutamia muutoksia. Päätösehdotus pohjautuu kaupunginvaltuuston kuntalain mukaiseen toimivaltaan päättää kaupungin talousarviosta. Muut kaupungin toimielimet tulevat tekemään niille hallintosäännön mukaan kuuluvat päätökset asioissa, joissa kaupunginvaltuusto on käyttänyt toimivaltaansa päättää eri toimialojen määrärahoista.

Taustaa

Valtioneuvoston 8.5.2008 päivätyn päätöksen mukaisesti Anjalankosken kaupunki, Elimäen kunta, Jaalan kunta, Kouvolan kaupunki, Kuusankosken kaupunki ja Valkealan kunta (myöhemmin liitoskunnat) lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden nykyiset alueet kattava uusi kunta, joka otti käyttöönsä Kouvola -nimen ja kaupunki -nimityksen. Päätös tuli voimaan 1.1.2009 lukien.

Uuden kunnan perustamisen tavoitteena oli vahvistaa kunta- ja palvelurakennetta Pohjois-Kymenlaaksossa yhdistämällä kuuden kunnan voimavarat vuoden 2009 alusta ja saada aikaan uusi elinvoimainen kunta, joka kykenee saamaan alueen väestökehityksen positiiviseksi, turvaamaan palveluiden saatavuuden ja laadun, kuntatalouden vakauden ja demokraattisen päätöksenteon vahvan peruskunnan puitteissa.

jäähallien verkkopäätökset, mutta myös liikuntapalveluita on sopeutettu vastaamaan nykyistä väestöpohjaa, samalla liikuntapalveluita kehittäen. Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden osalta palveluverkkoa on tiivistetty ja jatkossa haetaan uusia toimintamalleja tuottaa ao. palveluita.

Kaupunki on sopeuttanut palveluverkkorakennettaan viimeisten vuosien aikana tehdyillä linjauksillaan tarkastellen kaupunkia kokonaisuutena. Kaupungin keskusta sijaitsee maantieteellisestikin hyvin lähellä kaupungin keskipistettä ja on saavutettavissa niin kaupungin ulkopuolelta kuin kaupungin sisäisessä liikenteessä. Kaupungin ydinkeskustan ympärillä, kymmenen kilometrin säteellä, asuu reilu 70 %:a kaupungin asukkaista. Tämän takia on ollut perusteltua sijoittaa kertaluontoiset investoinnit, kuten uimahalli ja teatteri kaupungin ydinkeskustaan. Samaan aikaan halutaan säilyttää ja ylläpitää kaupunkilaisten lähipalvelut, kuten varhaiskasvatus, vähintään perusopetuksen alakoulu sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluita kahdeksassa kaupunkitaajamassa, huolehtien samalla alueen teknisestä infrasta.

Kouvolan kaupunki seuraa säännöllisesti oman palvelutuotantonsa kustannuskehitystä eri tasoilla vertailukaupunkeihinsa nähden ja pyrkii sopeuttamaan palvelutuotantoaan väestörakenteen ja sen alueellisen sijoittumisen näkökulmasta. Kouvolan väestökehitys ja -rakenne on kuitenkin vertailukaupunkeihin nähden haastavin ja sopeuttamistarve olisi suurempi, kuin mitä kaupunki on tähän mennessä pystynyt toteuttamaan. Palveluiden kustannusrakenteen tarkastelua kaupunginhallitustasolla on kuluvalta valtuustokaudella syvennetty yksikkökohtaiseen tarkasteluun ja tämä tarkastelu valmistuu vuoden 2024 aikana niin, että se pystytään huomioimaan vuoden 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä. Tavoitteena on löytää tämän yksikkökohtaisen tarkastelun jälkeen lisää sekä kehittämis- että säästökohteita kaupungin toiminnassa.

Lisäksi kaupunki on tehnyt ja teettänyt lukuisia palveluverkko- ja talousselvityksiä työryhmissä, joissa on ollut myös poliittinen edustus. Näiden selvitysten pohjalta jokaisella valtuutetulla ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus syventää tietämystään kaupungin taloustilanteesta sekä käsitystä kaupungin palveluverkkorakenteesta ja sen kustannusvaikutuksista. Asioita on valmisteltu vuosia, yli valtuustokausien.

Jatkuvasta säästämisestä pitäisi pystyä kuitenkin rakenteellisten päätösten pohjalta keskittymään ja resurssioimaan toimintaa tulevaisuudessa vahvemmin kaupungin elinvoiman kehittämiseen.

Palvelutuotannon kustannukset

Palvelutuotannon kustannusten osalta on tehty vertailuja Kouvolan ja 50 000–100 000 asukkaan kuntien välillä. Näitä kuntia on Kouvola mukaan lukien 12 kpl. Vuoden 2022 kustannuksissa on sosiaali- ja

terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset mukana. Kun ne poistetaan, Kouvolan nettokäyttökustannukset kokonaisuudessaan ovat vain hieman kalliimmat kuin 50 000–100 000 asukkaan kunnissa keskimäärin. Palvelukohtaisesti on merkittäviä eroja. Kouvola on selvästi kalliimpi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, kirjastopalveluissa, liikunta- ja ulkoilupalveluissa sekä liikenneväylien, katujen ja yleisten alueiden osalta eli palveluissa, joissa on paljon tiloja tai joiden laajuus perustuu kaupunkirakenteeseen. Yleishallinto, kulttuuripalvelut kirjastoa lukuun ottamatta sekä puistot ja viheralueet ovat Kouvolaan edullisempia.

Kouvolan palveluverkkoa ei ole pystytty sopeuttamaan ja keskittämään riittävästi väestömäärän vähenemisen ja väestön alueellista sijoittumista edellyttämällä tavalla. Vertailukuntiin nähden Kouvolaan väestön väheneminen on ollut suurinta lasten ja nuorten sekä työikäisten osalta viime vuosina. Kouvolaan on ulkomaalaisia 2 267, mikä on 2,9 % kaupungin väestöstä. Koko maassa vastaava luku on 5,8 %. C21 kaupunkien joukossa ulkomaalaisten osuus väestöstä on Kouvolaan kolmanneksi pienin. Kouvolan nettomaahanmuutto on ollut koko 2000-luvun positiivinen, suurimmillaan 285 vuonna 2008 ja pienimmillään 35 vuonna 2003. Viime vuonna nettomaahanmuutto oli Kouvolaan 200, Kouvolan vertailukunnista Joensuussa 672, Lappeenrannassa 909, Mikkeliin 246 ja Rovaniemellä 206. Kouvolan maahanmuutto kasvaa tänä vuonna voimakkaasti, kuten myös muualla Suomessa. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan tammi-syyskuun aikana Kouvolan nettomaahanmuutto oli 382, Joensuun 693, Lappeenrannan 830, Mikkeliin 375 ja Rovaniemen 443.

Jatkotarkastelussa otetaan toimialoittain mukaan kaikki palveluluokituksen mukaiset palvelut siltä osin kuin niitä tuotetaan Kouvolan kaupungin toimista. Vertailukunniksi on valittu Joensuu, Lappeenranta, Mikkeli ja Rovaniemi. Kustannusvertailuun sisällytetään henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, avustukset, muista kuluista vuokratulot, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytystuotot ja –kulut. Lisäksi vertaillaan toimintatuottoja. Vertailussa tarkastellaan myös palvelutuotannon volyyymiä erilaisilla tunnusluvuilla.

Kustannusvertailun tiedot on poimittu tutkihallintoa.fi –palvelusta. Tiedot perustuvat kuntien talousraportointiin Valtiokonttorille. Raportointi perustuu Kuntalain 120 a § Kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottaminen ja toimittaminen.

Kunnallisveron korotus

Kunnallisveron korotuksen vaikutus keskituloisen palkansaajan (mediaani vuoden 2022 ansiotuloista Kouvolaan) maksamiin veroihin on 93 euroa vuodessa eli 8 euroa kuukaudessa. Kunnallisveroa maksetaan ansiotuloista, kunnallisveron osuus riippuu veroprosentin lisäksi ansiotulojen määrästä ja lajista, joka vaikuttaa tulosaajan saamiin

vähennyksiin. Veronmaksajien Keskusliiton mukaan vuonna 2023 keskimääräisillä kunnallisveroprosenteilla kunnallisveroa maksetaan noin 17 650 euron vuosipalkasta lähtien.

Kuntatalouden ennustettu heikkenemä tuo veronkorotuspainetta useisiin kuntiin Suomessa. Kouvolan esitetty kunnallisveroprosentti, 8,9 %, on verrokkikuntien veroprosenttiesityksiä alhaisempi Kotkan ja Mikkelin (9,4 %) osalta, muissa verrokeissa prosentit ovat Joensuu (2023: 7,9), Lahti (8,1), Lappeenranta (8,3) ja Rovaniemi (8,9).

Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen osalta kaupunginjohtajan esitys pitää sisällään elinkeino-yhtiö Kouvola Innovation Oy:n (Kinno) palvelusopimuksen 500 000 euron leikkauksen vuonna 2024. Kinnon tulee sopeuttaa toimintaansa vastaavasti ja Kinnon painopistealueista ja talouden sopeuttamisesta neuvotellaan tarkemmin palvelusopimusta päivitettäessä. Kaupunki ostaa vuonna 2023 elinkeinon kehittämispalvelua Kinnolta 2,3 milj. eurolla. Valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2022 on ollut 27 euroa/asukas. Kinnon palvelusopimuksen arvo leikkauksen jälkeen n. 23 eur/asukas. Kaupunginjohto neuvottelee Kinnon kanssa sopimuksen yksityiskohdat talousarvion hyväksymisen jälkeen. Neuvotteluissa sovitaan Kinnon toiminnan painopistealueista sekä kaupungin tavoitteista elinkeino-yhtiön toiminnalle. Kaupunginhallitus hyväksyy Kinnon vuoden 2024 palvelusopimuksen tammikuussa 2024.

Edelliseen esitykseen nähden on tehty avustusleikkauksiin seuraavat muutokset: Sote-avustuksiin lisättiin 30 000 euroa ja kumppanuussopimuksiin 20 000 euroa. Vastaava vähennys tehtiin hankerahoituksesta, jolloin konsernipalvelujen toimintakate pysyi ennallaan. Sopimuskumppaneiden avustuksiin on varattu vuodelle 2024 yhteensä 74 500 euroa (96 500 euroa 2023), summa koostuu:

- Kouvolan hyvinvointiyhdistykset ry 5 000 euroa: järjestön kattojärjestötyö yhdistysten tukemiseksi
- Kouvolan Kipinä ry 49 500 euroa: vähävaraisten ruoka-aputoiminta
- Kuusankosken Apuva ry 5 000 euroa: järjestön kattojärjestötyö yhdistysten tukemiseksi
- Monikulttuuriyhdistys Saaga ry 15 000 euroa: kansainvälisen työn resurssi.

Ennakollinen vaikutusten arviointi on tehty Kouvolan kaupungin avustuksista sopimuskumppaneille, **Liitteenä** kooste 23.10.2023 ja ennakkovaikutusten arvioinnit. Avustusten muutosten vaikutusten arvioinnissa on käytetty kaupungin tarkastelupohjaa, jossa kolmea vaihtoehtoa tarkastellaan viidestä näkökulmasta: vaikutusten kohteet, kuntalainen, organisaatio ja henkilöstö, ympäristö sekä talous.

Vaihtoehdot ovat 1) avustusten nykytilanne, 2) avustukset puolittuvat tai pienenevät, 3) avustukset loppuvat.

Sopimuskumppaniyhdistyksiä pyydettiin ottamaan tiiviisti kantaa eri vaihtoehtojen olennaisimpiin vaikutuksiin toiminnassa. Asian valmistelussa kaupunginhallitukselle sopimuskumppanien esittämiä näkemyksiä arvioitiin 23.10.2023 hyvinvointipäällikön johdolla. Virkatyönä tehdyt johtopäätökset perustuvat yhdistysten esittämiin arvioihin ja yhdistysten toimittamiin puolivuotisraportteihin heinäkuussa 2023.

Kaupunginhallituksen myöntämiin sosiaali- ja terveysalan järjestöjen sekä yhteistyökumppaneiden harkinnanvaraisiin toiminta-avustuksiin 30 000 euroa varataan vuodelle 2024 (46 915 euroa vuonna 2023). Avustusten nimi muutetaan hyvinvointiavustuksiksi, jakoperusteet päivitetään ja yhdistetään yhdeksi toiminta-avustusmuodoksi. Järjestöt voivat hakea myös avustusta perintö-, lahjoitus- ja testamenttirahastosta mikäli kriteerit täyttyvät.

Tilapalvelun pieninvestointien ylärajasta päätetään talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden hyväksymisen yhteydessä. Ylärajaa esitetään laskettavaksi 0,8 milj. eurosta 0,5 milj. euroon.

Tilapalveluiden toimivaltaa investointien hankesuunnitteluvaiheessa vahvistetaan siten, että tilapalvelut määrittelee hankkeen maksimitilamitoituksen, jotta tiloista tehdään mahdollisimman kustannustehokkaat. Jokaisen uuden tilan tarpeet arvioidaan tarkasti ja ne voivat olla enimmillään kansallisten keskiarvomitoitusten mukaisia. Asia huomioidaan hallintosäännön seuraavassa päivityksessä, toimialojen välisissä neuvotteluissa sekä viranhaltijoiden tehtävänkuivissa.

Konsernipalvelut/yhteenveto muutoksista

Kolmannen sektorin avustusleikkauksia on pienennetty, ei vaikutusta toimintakatteeseen. Tilapalveluiden ohjausroolia investointien hankesuunnittelussa vahvistetaan hallintosäännön muutoksen kautta. Toimialan/toimielimien toimintakate pysyy ennallaan.

Sivistys/Perusopetuksen palveluverkko

Valtuuston hyväksymän perusopetuksen palveluverkkoselvityksen (11.11.2019 §121) mukaiset toimet ovat edenneet sitä mukaa, kun investointisuunnitelmat ovat edenneet toteutukseen. Sarkolan koulu ja Valkealan monitoimitalo ovat valmiina ja Inkeröisten monitoimitalo alkaa rakentua. Marjoniemen koulun sijainnista tehdään lautakunnassa päätös tammikuuhun 2024 mennessä. Kuusankosken yhtenäiskoulun suunnitelmat tarkennetaan oppilasmitoituksen osalta. Marjoniemen hankesuunnitelman päivitys tuodaan lautakuntaan alkuvuonna 2024. Investointipäätös sovitetaan kaupungin investointiohjelmaan. Näiden jälkeen muutos on pääosin toteutettu. Kehittämissuunnitelman

tavoitteena oli noin 8 milj. euron säästöpotentiaali, jolla leikataan kustannusten kasvua. Kustannuskasvu suhteessa valtionosuuksiin on merkittävä kohti 2030-lukua mentäessä. Oppilasennusteissa 2030-luvulle siirryttäessä tapahtuu oppilasmäärän vähenemistä ikäluokkien pienentyessä edelleen.

Keskustojen kehitys kantaa sisäisen muuttoliikkeen kautta pidempään. Koulukeskittymät mahdollistavat paremman resurssin käytön kuin vastaavasti hajautettu rakenne. Suuremmissa yksiköissä opetusryhmien koot voidaan optimoida tarkoituksenmukaisiksi ja tehokkaiksi. Mikäli opetusta annettaisiin pienissä yksiköissä, se edellyttäisi suurempaa resurssin käyttöä opiskelijaa kohden. Opettajien yhteistyöllä lisätään opetuksen laatua sekä ala- että yläkoulun oppilaille. Ohjaajaresurssia voidaan hyödyntää joustavasti talon sisällä. Parempia henkilöstöresursseja ovat myös sekä laaja-alaisen erityisopettajan että opiskeluhuollon henkilöstön läsnä oleminen koulussa joka päivä. Monialainen ja moniammatillinen yhteistyö on mahdollista jokaisena koulupäivänä.

Alkuperäisen palveluverkkopäätöksen mukaisesti Pilkanmaan ja Hirvelän koulut suljettaisiin vasta, kun Kuusankosken uusi yhtenäiskoulu olisi valmistunut. Asia nostetaan esille nopeammalla aikataululla kaupungin taloudelliseen tilanteeseen sekä kasvatukselle ja opetukselle esitettyihin säästötavoitteisiin liittyen. Vähenevä oppilasmäärä sekä Pilkanmaan että Hirvelän kouluissa mahdollistaa koulujen sulkemisen varhennetussa aikataulussa. Pilkanmaan koulun oppilaat voidaan sijoittaa Keskustan kouluun Kuusankoskelle ja Hirvelän koulun oppilaat sijoitetaan Naukion kouluun. Oppilaita ei ole tarvetta hajauttaa useisiin eri kouluihin. Syksyllä 2022 tehtyjen laskelma-arvioiden mukaan käyttötalous- ja kiinteistökustannukset supistuvat n. 1 milj. euroa, kun Kuusankosken yhtenäiskoulu valmistuu ja kouluverkkoratkaisu on toteutunut. Kustannussäästöt tarkentuvat, kun toimeenpanoprosessi etenee päätökseksi ja rakennussuunnittelu valmistuu. Perusopetuksen kehittämisen ohjausryhmä käynnistää toimintansa marraskuussa 2023 ja ohjausryhmän työn on tavoitteena olla valmiina joulukuussa 2023. Kuusankosken yhtenäiskoulun rakentamisaikataulua aikaistetaan, niin että koulu valmistuu vuoden 2027 alussa.

Perusopetuksen kieliopetus

Aloittavan valinnaisen A2-kielen ryhmäkoon kasvattaminen 12 oppilaasta 15 oppilaaseen liittyy mm. oppilaiden A2-kielen opintojen keskeyttämiseen perusopetuksen aikana. Keskeyttämiset aiheuttavat sen, että A2-kielen opetusryhmä saattaa kutistua jo 5., 6. ja 7. luokkien aikana matalammaksi kuin alkuperäinen. Tämä aiheuttaa tehottomuutta resurssin käytössä. Lappeenrannan ja Lahden aloittavien ryhmien koot ovat 16. Mikkelin ryhmäkoko on laskenut 16:sta 12:een lisärahoituksen turvin, Joensuun ryhmäkoko on 12 ja Rovaniemellä 10 (suunnitelmissa nostaa rajaa 12-14).

Kielten opetuksessa kehitetään suuntaa etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen. Tällä hetkellä Valkealan yhtenäiskoulu, Jokela-Niinistön alakoulu sekä Utin koulu ovat tehneet yhteistyötä, ja A2-saksan kielen opiskelusta etäyhteyksin toteutettuna on tullut hyvää palautetta. Näiden hyvien kokemusten pohjalta voimme lähteä kehittämään eteenpäin toimintakulttuuriamme kielten opetuksessa. Nykyisen lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaan perusopetus järjestetään pääsäännön mukaan lähiopetuksena ja tämä on myös jatkossa pääasiallinen tapa järjestää opetusta opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon kohdistuvat investoinnit parantavat tehokkuutta mm. Kaunisnurmen, Haanojan sekä Korian yhtenäiskouluratkaisun myötä voidaan yhdistää myös päiväkoteja alueella.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämissuunnitelmassa (KV 15.3.2021):

- Naukion päiväkotia (otettu käyttöön huhtikuussa 2023)
- Valkealan päiväkotia (Monitoimitalo) (valmistuu 2024)
- Inkeröisten monitoimitalon yhteyteen tuleva päiväkotia (valmistuu 2025)
- Kaunisnurmen päiväkotia, uudelleen valmistelussa mitoituksen osalta
- Korian päiväkotiverkon tiivistäminen, odottaa Korian yhtenäiskouluratkaisua

Talouden sopeuttamis- ja kehittämistoimenpiteinä:

- Vaativan vuorohoidon (viikonloppu- ja yöhoidon) keskittäminen käynnissä ja valmistelussa. Yöhoito siirtyy Valkealasta ja todennäköisesti viikonloppuhoito Korian Lehvätien päiväkodista Jaakonpuiston päiväkotiin vuoden 2024 alusta alkaen. Vuorohoitoa järjestetään eri taajamissa myös jatkossa, vähintään ns. laajennetun aukioloajan puitteissa (esim. ma-pe 5.30–22.30). Kaunisnurmen päiväkodin valmistuttua olisi mahdollisuus laajempaan vuorohoidon keskittämiseen
- Haanojan kirjaston tilojen käyttöönotto Haanojan päiväkodin käyttöön yhden ryhmän osalta. Tämä ratkaisu on valmistelussa
- Avoimen varhaiskasvatuksen palvelujen laajuuden ja toteuttamistavan tarkastelu käynnissä (Kehittämishanke käynnissä, joka päättyy 31.12.23)

Palveluverkon kehittämisen tulevia mahdollisuuksia:

Kouvolan kaupunki järjesti 25.9.2023 keskustelutilaisuuden Inkeröisten jäähallien käyttäjäseurojen kanssa, jossa tavoitteena oli löytää vaihtoehtoisia taloudellisia ratkaisuja jatkaa Inkeröisten jäähallin toimintaa vuodesta 2027 eteenpäin. Tilaisuudessa tuli seuraavia esityksiä:

- tasainen korotus liikuntapaikkamaksuihin, kaikkiin tiloihin
- karsitaan muuta liikuntapaikkaverkkoa
- jäähallien laajempi hyödyntäminen, myös kesällä
- lajien tasa-arvoisempi kohtelu (pallolulajit, hiihto jne.)
- lisätään kaukaloita olemassa olevien jäähallien yhteyteen
- yleisöluistelut maksullisiksi
- jäänajon lyhentäminen
- kesäjäiden lisääminen, mahdollisuus leirien järjestämiseen (markkinoidaan ulkopaikkakuntalaisille - kaupallisten järjestäjien ja lajiliittojen leirit)
- yhteistyön kasvattaminen (seurat, Nuorisokeskus Anjala, Kymenlaakson opisto)
- mahdollisen lajiliittojen tuen kartoittaminen
- energiasäästöjen kartoittaminen

Edellä mainituilla toimenpiteillä saavutettavat kustannusvaikutukset ovat erittäin vähäisiä jäähallin käyttökustannuksiin nähden, korkeintaan jotain kymmeniä tuhansia euroja. Inkeröisten jäähallin nettokustannukset ovat vuositasolla hieman yli 300 000 euroa. Tulojen ja tapahtumien lisäämisen arviointi Inkeröisten jäähallin kohdalta osalta on vaikeaa, koska todellista käyttöä on vaikea ennustaa eikä sitouttaa käyttäjiä tulevaisuuteen. Uusien rakennustekniikoiden ja energiaratkaisuja hyödyntämällä esim. kahden kaukalon jäähallissa voitaisiin saavuttaa useidenkymmenien prosenttien energiatehokkuutta, jolloin käyttökustannusten odotusarvo olisi selkeästi alhaisemmat kuin vanhassa hallissa, mutta vaatisi samalla investointikustannuksia.

Sivistys/Kulttuuriavustukset

Kymenlaakson orkesteri Oy:n tuen osittaisesta jatkumisesta vuoden 2026 jälkeen käydään osakassopimuksen mukaiset neuvottelut 31.5.2025 mennessä. Erilaisia säästövaihtoehtoja tulevan orkesterin tuen kattamiseksi muualta kulttuurin ja opiston palveluista analysoidaan ennen sitä. Kaupunki edellyttää, että jatkossa orkesteri tehostaa toimintaansa ja hakee kustannussäästöjä tai lisää omia tuottojaan. Kouvolan konserttien kävijämäärät ovat ennen koronaa olleet 7712 (v. 2018) ja 7979 (v.2019) kuulijaa vuositasolla, konsertteja molemmissa kaupungeissa sama määrä. Pahimpina koronavuosina 2020–2021

toiminnan painopiste siirtyi verkkokonsertteihin – ne saavuttivat kymmeniätuhansia katselukertoja, kuntakohtaisia tietoja ei ole saatavilla. Vuonna 2022 kuulijoita Kouvolan konserteissa oli 3313, konsertteja Kouvolassa 39 % orkesterin konserteista. Koronasta toipuminen näkyy vielä vuoden 2022 luvuissa.

Kouvolan kaupunginteatteri on ammatillinen valtionosuutta saava teatteri ja kaupungin kokonaan omistama osakeyhtiö. Teatteri työllistää sekä tuottaa myös aluetaloudellisia vaikutuksia. Kouvolan teatterin henkilöstö-, kiinteistö- ja muiden menojen suora vaikutus aluetalouteen on n. 3,3 milj. euroa. Lisäksi välilliset aluevaikutukset teatteriyleisön kulutuksen (majoitus-, ravintola-, matkailu- ja kuljetuspalvelut) kautta ovat arvioiden mukaan 1–2 milj. euroa. Monipuoliset kulttuuripalvelut ovat tärkeitä myös kaupunkien ja alueiden kilpailukyvyn, vetovoiman ja viihtyisyyden edistäjinä. Kulttuurin hyvinvointi- ja terveysvaikutukset on todettu merkittäviksi eri tutkimuksissa (SITRA, WHO). Nykyisin kuntien valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan (HYTE-kerroin), missä kunnan kulttuuritoiminta on yksi indikaattori. Teatterin katsojamäärät ennen koronaa vuosina 2018 ja 2019 olivat noin 34 000 katsojaa vuodessa ja vuonna 2022 n. 28 000 katsojaa. Koronasta toipuminen näkyy vielä vuoden 2022 luvuissa. Vertailussa kooltaan vastaaviin teattereihin Kouvolan teatterin toiminta on kustannustehokasta. Kaupungin avustuksen taso asukasta kohti on vertailun alhaisin myös ilman kiinteistökustannuksia. Kouvolan avustus vuonna 2022 oli 15,80 euroa asukasta kohden, muut vertailukaupungit 20,11–45,12 euroa ja ilman kiinteistökustannuksia Kouvola 10,43 euroa ja muut 12,35–23,46 euroa.

Kaupungin tuki on jatkossa Kuusankosken teatterille tilavuokran (84 000 euroa) suuruinen ja toiminta-avustus loppuu kokonaan. Kansalaisopisto maksaa osan vuokrasta ja tekee yhteistyötä taiteen perusopetuksessa. Anjalankosken teatterin osalta teatterikiinteistö on esitetty lahjoitettavaksi teatterin kannatusyhdistykselle tilavuokra-avustuksen sijaan. Kate Kuusankosken teatterin avustuksen muutokselle (84 000 euroa) tulee kohdistaa käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Sivistys/yhteenveto muutoksista

Kuusankosken yhtenäiskoulun rakentamista aikaistetaan niin, että koulu valmistuu vuoden 2027 syksyllä. Teatterin investointia siirretään yhdellä vuodelle eteenpäin, jolloin se valmistuu vuoden 2029 lopussa.

Kuusankosken teatteria avustus on tilavuokran suuruinen (84 000 euroa). Muut uimahallit lakkautetaan viimeistään uuden uimahallin käyttöönottovuoden loppuun mennessä. Inkeroisten jäähalli suljetaan jääkauden 2023–2024 jälkeen. Toimialan/lautakuntien toimintakate pysyy ennallaan.

Tekniikka ja ympäristö

Kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty yksityistieavustuksiin 75 000 euroa ja joukkoliikenteen palvelujen ostoihin 25 000 euroa. Vastaava vähennys tehdään vähentämällä koko teknisen lautakunnan alaisten palvelujen määräaikaisten henkilöstökuluista 34 000 euroa ja vähentämällä palvelujen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista 41 000 euroa. Vähennys näkyy palvelutason laskuna osassa palveluita. Joukkoliikenteen lippujen hinnat tullaan tarkistamaan verrokkikuntien tasolle ja lipputulojen tuloarvioita nostetaan 25 000 euroa.

Yritystontit

Kaupunki varmistaa riittävällä yritystonttivarannolla, että kaupungista löytyy valmiita yritystontteja uusien ja olemassa olevien yritysten tarpeisiin. Kouvolan kaupungin maapolitiikan mukaisesti uudet asemakaavat tehdään lähtökohtaisesti alueille, joista kaupunki omistaa pääosan. Tällä tavoin varmistetaan yritysalueiden asemakaavoituksen sujuvuus ja pidetään raakamaan hintataso kohtuullisena. Lisäksi varmistetaan, että kaupungista löytyy yksityisessä omistuksessa olevien tonttien lisäksi myös riittävän laajasti kaupungin omistuksessa olevia asemakaavoitettuja yritystontteja eripuolilta kaupunkia.

Vuoden 2024 talousarvioon yritysalueet -kärkihankkeelle esitetään 1 milj. euron määrärahaa maanhankintaan ja 1,75 milj. euroa yhdyskuntatekniikan investointeihin. Kärkihanke painottuu tonttivarannon kasvattamiseen, eli maanhankintaan ja asemakaavoitukseen. Yhdyskuntatekniikan investointeja tehdään kärkihankkeen aikana kriittisesti arvioiden vain osalle alueita. Raakamaan hinta on Kouvossa noin 1,5–2,5 euroa/m² eli yhdellä miljoonalla kaupunki pystyy hankkimaan raakamaa noin 40–60 ha asemakaavoitettavaksi ja jalostettavaksi yritystonteiksi. Maanhankinta perustuu kärkihankkeessa vapaaehtoisin kauppoihin ja maanvaihtoihin.

Esimerkiksi yritystontit-hankkeeseen kuuluva Tervaskangas 2- asemakaava-alue on kooltaan noin 68 ha. Kouvolan kaupungin omistamat tontit Tervaskankaalla on noin 80–120 euroa/kem² sijainnista ja koosta riippuen. Esimerkiksi yhden hehtaarin kokoisen tontin myynnistä Tervaskankaalla kaupunki voi saada 0,5 milj. euroa käyttötalouteen tontinmyyntivoittoa.

Yritystonteille sijoittuvat yksityiset rakennusinvestoinnit ovat kaupungin elinvoiman kannalta merkittäviä. Esimerkiksi 1–2 ha tontille rakennettavan tilaa vaativan kaupan yksikön kokonaisinvestointi voi olla noin 10-15 milj. euroa. Kaupan yksikkö saattaa työllistää toimialan mukaan esimerkiksi 20–40 henkeä. Lisäksi kaupunki saa yritystonteista ja niillä olevista rakennuksista merkittäviä vuotuisia kiinteistöverotuloja.

Tekniikka ja ympäristö, yhteenveto

Yksityisavustuksien summaa on nostettu 75 000 eurolla, toiminnassa vaikutus näkyy osana palveluita palvelutason laskuna sekä hintojen nousuna. Toimialan/lautakuntien toimintakate pysyy ennallaan.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma, esittelymateriaali, koonti muutoksista sekä palveluverkkoihin liittyvät materiaalit ovat liitteinä.

Lisätietoja: talusjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi, sivistysjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi(at)kouvola.fi ja tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä ja asiantuntijoina vastaamassa kysymyksiin erillisen aikataulun mukaisesti talusjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi ja tekninen johtaja Hannu Tylli.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

1. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2027 taloussuunnitelman ja oikeuttaa talusjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä määrärahojen osalta osana vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaa seuraavat asiat:

2. Kuusankosken yhtenäiskoulun suunnittelua ja rakentamista aikaistetaan niin, että koulu voi aloittaa toimintansa syksyllä 2027. Lisäksi Kuusankosken alueella sijaitsevat Pilkanmaan ja Hirvelän koulut yhdistetään osaksi nykyistä Kuusankosken keskustan koulua syksyllä 2024,
3. Kuusankosken, Inkeröisten ja Valkealat uimahallit lakkautetaan viimeistään Urheilupuiston uimahallin laajennuksen ja peruskorjauksen käyttöönottovuoden loppuun mennessä ja edellä mainituissa uimahalleissa tehdään ainoastaan välttämättömiä korjaustoimenpiteitä pieninvestointimäärärahojen mahdollistamissa puitteissa uimahallien ollessa toiminnassa,
4. Inkeröisten jäähallin määräraha lakkaa kuluvan jääkauden 2023–2024 jälkeen,
5. kaupunginteatterin investointia siirretään yhdellä vuodella, niin että uusi teatteri valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2029,
6. Kuusankosken Teatterin Kannatusyhdistys ry:tä avustetaan ainoastaan tilavuokran verran,
7. Konsernipalvelun tilapalvelut -palvelun toimivaltaa vahvistetaan investointien hankesuunnittelussa tekemällä seuraavassa hallintosäännön päivityksessä tarvittavat muutokset.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavan muutosehdotuksen kohtaan 3.1.2 Kaupunginhallitus:

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Kaupunginhallitus 30% 300 000 €.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsenet Miia Witting ja Liisa Varjola kannattivat Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.2.1 Kasvatus- ja opetuslautakunta:

”Esitys: Hirvelän ja Pilkanmaan koulut jatkavat vuoteen 2027, kunnes Kuusankosken yhtenäiskoulu valmistuu. Rakennukset voidaan sulkea välittömästi, mikäli käyttäjien tai henkilökunnan turvallisuutta tai terveellisyttä tiloissa toimimiseen ei voida taata. Oman palvelutoiminnan 10v suunnittelukaudella käytöstä poistuviin rakennuksiin ei enää investoida ollenkaan, vaan ainoastaan tehdään välttämättömät korjaustoimenpiteet. Näiden osalta hyväksytään se, että rakennuksien kunto huononee ja mahdollinen myyntiarvo heikkenee. Mikäli korjaustoimenpide käytöstä poistuvan kohteen osalta on lautakunnan talousavion ylittävä, lähtökohtaisesti investointia ei tehdä ja sulun valmistelu tuodaan lautakunnalle päätettäväksi.

TA lisäys 2024 302 500€ ja suunnitelmavuodet 605 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Kasvatus- ja opetuslautakunta 25% 250 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.2.2 Liikunta- ja kulttuurilautakunta:

”Esitys: Kuusankosken uimahallia ei avata enää 2023 alkaneet sulun jälkeen.

TA vähennys 2024 367 000€, 2025-2027 590 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Valkealan ja Inkeröiden uimahallit jatkavat siihen asti, kunnes niiden tekninen käyttöikä tulee täyteen, terveysturvallinen käyttö ei ole mahdollista tai käyttäjien määrä vähentyy 6kk tarkastelujaksolla 30%. Rakennukset voidaan sulkea välittömästi, mikäli käyttäjien tai henkilökunnan turvallisuutta tai terveellisyttä tiloissa toimimiseen ei voida taata. Oman palvelutoiminnan 10v suunnittelukaudella käytöstä poistuviin rakennuksiin ei enää investoida ollenkaan, vaan ainoastaan tehdään välttämättömät korjaustoimenpiteet. Näiden osalta hyväksytään se, että rakennuksien kunto huononee ja mahdollinen myyntiarvo heikkenee. Mikäli korjaustoimenpide käytöstä poistuvan kohteen osalta on lautakunnan talousarvion ylittävä, lähtökohtaisesti investointia ei tehdä ja sulun valmistelu tuodaan lautakunnalle päätettäväksi.

TA lisäys vuoteen 2027 1 milj€ mikäli molemmat hallit ovat edelleen käytössä. Inkeröinen 400 000€, Valkeala 600 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Inkeröiden, Valkealan ja Kuusankosken jäähalleista etsitään toimijoiden kanssa uusia tulohankkimismahdollisuuksia. 1.8.2025 mennessä tehdään selvitys onko edellytyksiä saada 300 000€ nettokustannusten vähennystä mainitusta jäähalliverkosta. Mikäli tämä ei täyty, niin Inkeröiden jäähalli suljetaan talvikauden 2026-27 jälkeen.

TA lisäys 2024 50 000€, koska osa säästöistä kuittaantuvat suunnitelluilla alaskirjauksilla

TA lisäys 2025-2026 300 000€

TA lisäys 2027 150 000€

Harrastajateattereiden toimitilatuet Anjalankoskella ja Kuusankoskella jatkuu, mutta toiminta-avustukset lakkautetaan.

TA lisäys 2024 50000€”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Liikunta- ja kulttuurilautakunta 15% 150 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että teatteri-investointia siirretään kahdella vuodella eteenpäin tarkasteltavaksi.”

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Janne Patjas jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että Kymenlaakson orkesteri Oy:n tuki päättyy vuoteen 2026.”

Jäsen Anni Villikka kannatti Patjaksen ehdotusta.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Anni Villikka teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Esitän talousarvioon muutettavaksi, että Utin koulun Kaipiaisten yksikössä jatkuu perusopetus normaalisti ja talousarvioon tehdään tarvittavat korjaukset laskelmiin tämän osalta.”

Jäsen Janne Patjas kannatti Villikan esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.3.1 Tekninen lautakunta:

”Esitys: Yksityistietukien kokonaissuuruus on 0,5 milj, TA lisäys 2024 50 000€.

Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköity-

misen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Tekninen lautakunta 30% 300 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarvionmuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Jukka Nyberg teki seuraavan muutosehdotuksen kohtaan 3.2.2:

”Esitän, että Kuusankosken uimahalli jatkaa toimintaansa kuten aiemmin on valtuustossa päätetty. Eli niin kauan kuin uusi uimahalli valmistuu.”

Jäsen Janne Patjas kannatti Nybergin esitystä.

Kokous keskeytettiin klo 10.49-11.45.

Kehittämispäällikkö Liisa Kolari oli asiantuntijana paikalla klo 11.45-12.11.

Kokous keskeytettiin klo 12.18-12.31.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että Kouvola käynnistää YT-neuvottelujen valmistelun miljoonan euron säästötavoitteella.”

Jäsen Ukko Bamberg kannatti Patjaksen esitystä.

Jäsen Kirsi Kekki poistui kokouksesta klo 12.43. Varajäsen Sari Melkko saapui kokoukseen klo 12.47.

Kaupunginhallitus hyväksyi Karvosen muutosesitykset kohtiin 3.1.2 ja 3.2.1 yksimielisesti.

Koska oli tehty useita kannatettuja muutosesityksiä, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ensin äänestetään Villikan muutosesitys vastaan pohjaesitys. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Villikan esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 (kahdeksan) JAA-ääntä (Karvonen, Raunio, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen), 4 (neljä) EI-

ääntä (Nyberg, Bamberg, Patjas, Villikka) ja 1 (yksi) TYHJÄÄ (Witting).
Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Anni Villikka jätti asiaan eriävän mielipiteen: ”Kouvolan kaupungin ei tule lakkauttaa Utin koulun Kaipiaisten yksikköä ja yhdistää oppilaita Uttiin.

Tästä saatavat säästöt ovat minimaaliset verrattuna lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen koulumatkojen pidentyessä ja koulupäivän pituuden kasvaessa. Lisäksi kaupungin maksettavaksi tulee Kaipiaisten koulun saama valtionavustus.”

Jäsen Milla Raunio poistui kokouksesta klo 13.09 (osallisuusjäävi.)

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään Karvosen muutosesitys kohtaan 3.2.2 vastaan Nybergin esitys. Ne, jotka kannattavat Karvosen esitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Nybergin esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 (yhdeksän) JAA-ääntä (Bamberg, Karvonen, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen) ja 3 (kolme) EI-ääntä (Nyberg, Patjas, Villikka). Puheenjohtaja totesi Karvosen esityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Jukka Nyberg jätti asiaan eriävän mielipiteen: ”Kuusankosken uimahalli on perinteisesti ollut selkeästi eniten käytetty halli Kouvolassa. Liitteen mukaisessa raportissa on selkeä merkintä, että Kuusankosken uimahalli on ruuhkaisin. Kuusankoski on myös merkittävä tiivis väestökeskittymä Kouvolassa. Päätös eriarvoistaa kuusankoskelaiset uimahalliverkon alasajoprosessissa.”

Tapio Karvosen kaikki muutosesitykset kohtaan 3.2.2 hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään pohjaesitys vastaan Patjaksen esitys Kymenlaakson orkesterin tuesta. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Patjaksen esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 (kymmenen) JAA-ääntä (Nyberg, Bamberg, Karvonen, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen) ja 2 (kaksi) EI-ääntä (Patjas, Villikka). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Janne Patjas jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Milla Raunio saapui kokoukseen 13.20.

Karvosen muutosesitykset kohtaan 3.3.1 hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään pohjaesitys vastaan Patjaksen muutosesitys YT-neuvottelujen valmistelujen käynnistämisestä. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Patjaksen esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 (kuusi) JAA-ääntä (Raunio, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Aikio) ja 7 (seitsemän) EI-ääntä (Nyberg, Bamberg, Karvonen, Patjas, Villikka, Pakkanen, Leppänen). Puheenjohtaja totesi Patjaksen esityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Miia Witting jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella mukaan: Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehtoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee kunnanvaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Tämän johdosta kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Leppänen ehdotti asian jättämistä pöydälle, ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja asian käsittely keskeytettiin.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Liisa Kolarille. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Jäsen Kirsi Kekki poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ja paikalle saapui varajäsen Sari Melkko.

Jäsen Milla Raunio ei osallistunut asian käsittelyyn klo 13.09 – 13.20 (osallisuusjäävi).
